

KHOA HỌC CHỦ YẾU VẪN LÀ THẾ GIỚI CỦA ĐÀN ÔNG

Theo Báo cáo quốc tế “Khoa học, Công nghệ và Giới” cứ bốn nhà nghiên cứu thì chỉ có một nhà khoa học nữ. Ernesto Fernández Polcuch, chuyên gia chương trình về khoa học và công nghệ Viện Thống kê UNESCO (Montreal, Canada) bày tỏ quan điểm qua cuộc nói chuyện về các kết quả liên quan đến Báo cáo.

Báo cáo này làm sáng tỏ những phương diện nào?

Báo cáo này thể hiện kết quả của điều tra thống kê quan trọng đầu tiên về mối quan hệ giữa khoa học, công nghệ và giới ở mức toàn cầu. Cho phép chúng ta đi đến những kết luận khác nhau. Thứ nhất, sự tham gia của phụ nữ về khoa học ở các cấp trình độ học vấn cao hơn đã tăng lên trong 10 năm qua ở hầu hết các khu vực trên thế giới. Tuy nhiên, khi đã hoàn thành việc học tập thì chỉ có 25% các nhà nghiên cứu về khoa học và công nghệ là nữ và 75% là nam.

Thứ hai, các kết quả khác nhau từ khu vực này đến khu vực khác. Ngược lại với khu vực Trung Á, nói chung các nước hậu Xô viết có bình đẳng giới tốt hơn, cũng như nhiều nước Mỹ la tinh. Nhưng ở châu Phi và châu Á và phần lớn ở châu Âu (đặc biệt là Tây Âu) nghiên cứu vẫn chủ yếu là nam giới.

Có thể lý giải vấn đề này thế nào?

Có nhiều lý do khác nhau. Ví dụ như trường hợp của Tây Âu nhiều nhà nghiên cứu làm việc trong ngành công nghiệp, ở

đây tỷ lệ nữ thấp. Vì vậy Liên minh Châu Âu đã xác định chính xác đây là một vấn đề đặc thù.

Tuy nhiên không nhìn nhận khoa học là vấn đề chung, không có sự khác biệt về giới?

Thực sự là khoa học ít hấp dẫn sinh viên hơn, tuy nhiên đây là một xu thế và lúc này chưa được phản ánh trong tổng số các nhà nghiên cứu. Ở trình độ đại học, bình đẳng giới tốt hơn nhiều về mức độ nghiên cứu. Tỷ lệ phần trăm những người có kinh nghiệm nghiên cứu thì có nhiều sinh viên khoa học nữ hơn các nhà nghiên cứu. Sau những nghiên cứu, phụ nữ chuyển hướng. Về mặt thống kê, hiện tượng này đã được thể hiện trong “đồ thị hình kéo”: toàn thế giới, số lượng nữ tăng ở các mức cao về nghiên cứu khoa học. Ở một số nước nhất định, trong lĩnh vực khoa học có rất ít phụ nữ là những người lãnh đạo các ban hoặc các học viện, nhưng ngược lại có nhiều nữ hơn nam sinh viên tốt nghiệp đại học.

Những sự khác biệt này có liên quan đến tiền lương không?

Số liệu chúng ta có không đủ tin cậy để đánh giá vấn đề này. Nói chung, khi các nước có cơ cấu kinh phí do chính quyền cung cấp mạnh cho lĩnh vực nghiên cứu, thì sự chênh lệch về tiền lương theo giới tính ít khi xảy ra, tuy nhiên đây không đúng với trường hợp nghiên cứu công nghiệp. Chúng ta có thể nói là các điều kiện làm việc về

ngiên cứu khoa học không hấp dẫn phụ nữ. Ở đây có hai lý do: các vấn đề về phân biệt đối xử và các vấn đề về làm việc của tổ chức: thời gian/ngày làm việc không phù hợp với đời sống gia đình.

Tại sao các nước nào đó lại có kết quả tốt?

Các kết quả cần được nghiên cứu cẩn thận, vì số liệu thường không phản ánh các mức trình độ khác nhau. Ví dụ Ác hen ti na có mức độ bình đẳng 50%, nhưng có các trình độ cao hơn của phụ nữ làm khoa học chưa thể hiện được. Địa vị của các nhà nghiên cứu trong xã hội cũng được đưa ra xem xét: ở một số nước nhất định, có thanh thế khi trở thành một nhà nghiên cứu, ngược lại với các nước khác, đặc biệt là ở các nước chậm phát triển, trình độ chuyên môn chưa được nhận thức hợp lý. Vấn đề này cũng liên quan đến mức lương. Ở các

nước lương của các nhà nghiên cứu rất thấp, không phải là nghề kiếm kế sinh nhai thì những người nghiên cứu thường hướng về nghề thứ hai trong gia đình. Trong trường hợp này, nghiên cứu dần trở thành nghề của phụ nữ, đây không phải là bản chất của bình đẳng thực sự và cơ hội ngang nhau.

Lĩnh vực nào chứng tỏ bất bình đẳng lớn nhất giữa nam và nữ?

Trong lĩnh vực kỹ thuật, chỉ có rất ít phụ nữ. Tuy nhiên trong lĩnh vực sinh vật học và y tế nữ và nam cân bằng nếu không nói là nhiều nữ hơn. Khoa học máy tính có nhiều nam hơn... xã hội thông tin đến giờ vẫn là xã hội của đàn ông■

NTH (giới thiệu)

Nguồn:http://www.unesco.org/science/psd/thm_innov/uis.shtm